

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

**КАФЕДРА ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ**

УПРАВЛІННЯ ТА НАГЛЯД У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Методичні вказівки

з організації самостійної роботи слухачів,

типові завдання

Для слухачів денної форми навчання

при підготовці фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в
галузі знань 26 «Цивільна безпека», спеціалізація «Охорона праці»

Харків - 2017

1. Загальні організаційно-методичні вказівки щодо проведення самостійної підготовки слухачами.

Самостійна робота слухачів – форма організації навчального процесу, яка є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових для відвідування навчальних занять. Час, відведений для самостійної роботи, регламентується робочим навчальним планом і може становити від 1/3 до 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни.

Зміст самостійної роботи слухача визначається робочою програмою навчальної дисципліни, завданнями та вказівками викладачів. Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, відповідною науковою та фаховою монографічною та періодичною літературою, методичними рекомендаціями та вказівками тощо.

Методичні матеріали для самостійної роботи передбачають можливість здійснення ним самоконтролю за рівнем розуміння і засвоєння навчального матеріалу.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння слухачем у процесі самостійної підготовки, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час проведення навчальних занять.

Самостійна робота є важливою складовою навчально-виховного процесу і проводиться з метою закріплення і поглиблення знань, отриманих на лекціях та інших видах занять, придбання досвіду роботи з літературою, активного пошуку нових знань, підготовки до наступних занять, заліків (екзаменів).

Самостійна підготовка слухачів проводиться, як правило, у складі навчальних взводів у закріплених за ними аудиторіях (згідно розкладу, який розроблено деканатами факультетів).

Забороняється змінювати аудиторії самопідготовки навчальних взводів без узгодження з навчально-методичним відділом (деканатом факультету) та планувати самопідготовку в одній аудиторії для декількох навчальних взводів. Самостійна робота слухача, за необхідністю, може проводитись у читальній залі бібліотеки університету, навчальних кабінетах і аудиторіях, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

Особами, відповідальними за підтримку порядку в закріплених аудиторіях, є заступники командирів взводів (старости груп). Вони несуть особисту відповідальність за підтримання дисципліни та порядку під час самопідготовки, виконання розпорядку дня.

2. Вимоги РПНД навчальної дисципліни «Управління та нагляд у галузі охорони праці» стосовно складової самостійної роботи.

2.1. Загальні вимоги.

Відповідно до вимог стандарту, ОКХ та ОПП, робочої програми навчальної дисципліни «Управління та нагляд у галузі охорони праці» слухачі повинні:

оволодіти наступними **компетентностями**:

- визначеність і наполегливість щодо вирішення поставлених завдань і взятих обов'язків;
- знання та розуміння: правових засад функціонування держави і основ законодавства України; правових основ цивільного захисту, охорони праці
- здатність ідентифікувати небезпеки, оцінювати джерела й види небезпек, описувати їхню класифікацію;
- здатність проводити оцінку безпеки об'єктів підвищеної небезпеки та потенційно небезпечних об'єктів, сертифікацію виробів, машин, матеріалів на відповідність вимогам безпеки;

Після вивчення дисципліни слухачі повинні:

знати:

- статутні та нормативні документи, що регламентують функціонування аварійно-рятувальних служб; права та функціональні обов'язки рятувальників під час проведення аварійно-рятувальних робіт; вимоги до рятувальників; загальні характеристики надзвичайних ситуацій та основні причини їх виникнення і наслідки; документи, які регламентують правила проведення аварійно-рятувальних робіт та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- особливості діяльності спеціально уповноважених центральних органів виконавчої влади з нагляду за охороною праці, пожежною безпекою, гігієною праці та радіаційною безпекою;
- завдання експертизи виробничих процесів та обладнання;
- порядок проведення систематичного експертного діагностування обладнання підвищеної небезпеки та паспортизації санітарно-технічного стану виробництв; обстеження підприємств для виявлення робіт з підвищеною небезпекою;
- сутність управління охороною праці, порядок проведення навчання і перевірки знань посадових осіб з питань охорони праці, а також перевірки виробництв та організацій на відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці;

вміти:

- проводити первинну оцінку оперативної обстановки на місці надзвичайної ситуації;
- визначати цілі та завдання управління охороною праці на конкретному виробництві;

- аналізувати відповідність технологічного процесу, будівель і споруд – проектам та нормативно-технічній документації;
- обґрунтовувати заходи щодо технічного обслуговування і ремонту для забезпечення належного технічного стану і безпечної експлуатації машин, механізмів, устаткування, транспортних та інших засобів виробництва;
- оцінювати ефективність прийнятих рішень і початих дій;
- визначати методи реалізації основних функцій системи управління охороною праці в умовах конкретного виробництва;

мати навички:

- в організації роботи служби охорони праці відповідно до встановлених професійних завдань та планувати заходи з охорони праці за своїм напрямком роботи
- проведенні обстеження об'єктів для визначення небезпечних ділянок виробництва, видів виробничих процесів та устаткування, що можуть створювати загрозу здоров'ю працюючих
- організації проведення експертної оцінки стану безпеки промислового виробництва, технологій та об'єктів підвищеної небезпеки
- в перевірці виконання розпоряджень, приписів, постанов наглядово-профілактичних органів, а також організувати проведення контролю за забезпеченням дотримання вимог норм і правил з промислової безпеки та охорони праці під час експлуатації устаткування, машин і механізмів.

2.2. Теми самостійних занять.

Відповідно до таблиці 8 РПНД «Управління та нагляд у галузі охорони праці» на самостійну роботу визначено наступні теми самостійних занять:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія наглядової діяльності в галузі охорони праці.	7
2	Діяльність спеціального уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці.	8
3	Державний нагляд структурними підрозділами Держпраці.	8
4	Діяльність спеціального уповноваженого державного органу з питань гігієни праці.	7
5	Особливості забезпечення гігієни праці на виробництві.	7
6	Державне регулювання і вимоги щодо забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення.	7
7	Діяльність спеціального уповноваженого державного органу з питань пожежної безпеки.	8
8	Сутність державного управління пожежною безпекою в	8

	сучасній Україні.	
9	Діяльність спеціального уповноваженого державного органу з питань радіаційної безпеки. Основи ядерного законодавства.	8
10	Наглядова діяльність Держатомрегулювання.	8
11	Взаємодія органів охорони праці з іншими державними наглядовими органами.	8
12	Повноваження місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.	8
13	Організація охорони праці на підприємстві.	7
14	Служба охорони праці підприємства. Основні функції та завдання. Права та відповідальність працівників служби охорони праці.	7
15	Планування та фінансування робіт з охорони праці.	8
16	Документація з охорони праці на підприємстві.	8
17	Концепція управління охороною праці в Україні.	7
18	Рекомендації по створенню системи управління охороною праці.	7
19	Процедури та процеси СУОП, що підлягають документуванню	8
20	Профспілки як орган контролю за охороною праці.	8
21	Регулювання питань охорони праці у Колективному договорі.	7
22	Уповноважені трудових колективів з питань охорони праці.	7
23	Комісія з питань охорони праці.	8
24	Адміністративно-громадський контроль за станом охорони праці.	8
25	Підготовка до перевірки об'єкту інспектором Держпраці	8
	Разом	190

2.3. Перелік типових питань та тестових завдань за модулями навчання (змістовими модулями)

Тема. ІСТОРІЯ НАГЛЯДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Контрольні питання:

1. Історія наглядової діяльності в галузі охорони праці в царській Росії:
✓ Які питання охорони праці, на ваш погляд, могли контролюватись в царській Росії і чому?
✓ Чим викликано створення Котлонадзору та гірничої поліції?
✓ Чим викликано те, що з 1899 року однією з основних функцій нагляду стало створення нормативних актів з безпеки робіт?
2. Історія наглядової діяльності в галузі охорони праці в СРСР:

- ✓ Які питання охорони праці, на ваш погляд, могли контролюватись в царській Росії і чому?
 - ✓ Чому, на ваш погляд, з червня 1920 року існувала, окрім загальної та технічної інспекції, ще й санітарна?
 - ✓ Чим було викликано підвищення ролі Державної гірничотехнічної інспекції у 1927 році?
 - ✓ Недоліки та переваги державного нагляду за охороною праці з боку профспілок
 - ✓ Які галузі промисловості вимагали першочергової уваги Держгіртехнагляду?
3. Історія наглядової діяльності в галузі охорони праці в незалежній Україні. Як мінялись основні завдання та повноваження спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці?

***Тема. ДІЯЛЬНІСТЬ СПЕЦІАЛЬНОГО УПОВНОВАЖЕНОГО
ЦЕНТРАЛЬНОГО ОРГАНУ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ З НАГЛЯДУ ЗА
ОХОРОНОЮ ПРАЦІ***

Контрольні питання:

1. Чим Держпраці відрізняється від Держгірпромнагляду?
 2. Основні завдання Держпраці
 3. У чому, на ваш погляд, полягає комплексне управління охороною праці на державному рівні?
 4. У чому, на ваш погляд, полягає організація та здійснення державний нагляду у сфері функціонування ринку природного газу?
 5. Що ви розумієте під пріоритетністю безпеки у питаннях життя і здоров'я людини?
 6. Що ви розумієте під принципом: підконтрольність і підзвітність відповідним органам державної влади?
 7. Що ви розумієте під принципом: рівність прав і законних інтересів усіх суб'єктів господарювання?
 8. Що ви розумієте під принципом: гарантування прав суб'єкту господарювання?
 9. Що ви розумієте під принципом: об'єктивність та неупередженість?
 10. Що ви розумієте під принципом: наявність підстав, визначених законом, для нагляду?
 11. Що ви розумієте під принципом: відповідальність органу за шкоду, заподіяну суб'єкту господарювання внаслідок порушення вимог законодавства?
 12. Які вимоги до здійснення державного нагляду за охороною праці є загальними, а які специфічними?
 13. Чим викликана існуюча форма структури Держпраці?
- Чим викликана існуюча форма структури територіального управління Держпраці в Харківській області?

Тема. ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ ДЕРЖПРАЦІ

Контрольні питання:

1. Що, на Ваш погляд, враховується і чому під час формування територіальних управлінь, округів, межрегіональних державних інспекцій?
2. Прокоментуйте окремі пункти основних завдань Територіальних управлінь Держпраці
3. У яких заходах і чому, на Ваш погляд, повинні приймати участь Територіальні управління повинні?
4. З яких питань і чому, на Ваш погляд, Територіальні управління повинні здійснювати державний нагляд?
5. Що, на Ваш погляд, Територіальні управління повинні дозволяти, свідчити, пропонувати? Коли проводити експертизу?
6. Прокоментуйте окремі роботи, в яких приймає участь Територіальне управління
7. Прокоментуйте окремі права Територіального управління?
8. Що забезпечує єдині вимоги щодо організації і здійснення державного нагляду за охороною праці та гірничого нагляду?
9. Якою повинна бути послідовність державного нагляду?
10. Особливості оформлення результатів перевірки
11. У чому полягає різниця між Забороною, Зупинкою, Припиненням, Обмеженням роботи?
12. Особливості поновлення експлуатації
13. Різниця між плановими та позаплановими перевітками
14. Різниця між Оперативною, Цільовою та Комплексною перевітками
15. Яким чином пов'язані між собою розпорядчі документи, які забезпечують проведення державного нагляду?

Тема. ДІЯЛЬНІСТЬ СПЕЦІАЛЬНОГО УПОВНОВАЖЕНОГО ДЕРЖАВНОГО ОРГАНУ З ПИТАНЬ ГІГІЄНИ ПРАЦІ

Контрольні питання:

1. Яким чином, на Ваш погляд, пов'язані між собою Міністерство охорони здоров'я та Міністерство соціальної політики?
2. Місце Державної санітарно-епідеміологічної служби в питаннях забезпечення охорони праці працюючих?
3. Які елементи спеціально уповноваженого державного органу з питань гігієни праці працюють на забезпечення охорони праці працюючих?
4. Які напрямки діяльності спеціально уповноваженого державного органу з питань гігієни праці безпосередньо забезпечують охорону праці працюючих?
5. Які повноваження Головного державного санітарного лікаря України безпосередньо спрямовані на забезпечення охорони праці робітників?
6. Чим відрізняється напрямки діяльності стосовно охорони праці Головного державного санітарного лікаря України від головних

- державних санітарних лікарів та інших посадових осіб, які здійснюють державний санітарно-епідеміологічний нагляд?
7. У чому відрізняється державний санітарно-епідеміологічний нагляд стосовно охорони праці від, наприклад, Котлонагляду?
 8. Навіщо, на Ваш погляд, проводити державне санітарно-епідеміологічне нормування?
 9. Чим, на Ваш погляд, запобіжний санітарно-епідеміологічний нагляд стосовно охорони праці відрізняється від поточного?
 10. Яка специфіка, на Ваш погляд, у проведенні заходів щодо припинення порушень державним санітарно-епідеміологічним наглядом стосовно охорони праці?
 11. Яка специфіка, на Ваш погляд, у проведенні поточного державного санітарно-епідеміологічного нагляду стосовно охорони праці?
 12. Чи відрізняються, на Ваш погляд, розпорядчі документи спеціально уповноваженого державного органу з питань гігієни праці від розпорядчих документів Котлонагляду?
 13. Навіщо, на Ваш погляд, спеціально уповноважений державний орган з питань праці займається нормотворчою діяльністю?
 14. Навіщо, на Ваш погляд, спеціально уповноважений державний орган з питань праці розробив і постійно корегує Гігієнічну класифікацію?
 15. Навіщо, на Ваш погляд, потрібна Гігієнічна класифікація?
- Прокоментуйте окремі пункти загальних методичних підходів до вимірів та оцінки факторів виробничого середовища та трудового процесу

Тема. ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГІГІЄНИ ПРАЦІ НА ВИРОБНИЦТВІ

Контрольні питання:

1. Роль і значення охорони здоров'я на виробництві
2. Обов'язки підприємств, установ та організацій щодо забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя
3. Основні заходи щодо забезпечення сан. Благополуччя
4. Прокоментуйте визначення Здоров'я, Гігієна, Організаційні заходи, Технічні заходи, Гігієнічний норматив, Гігієна праці
5. Яким чином можна визначити наявність:
 - 1) фізичних,
 - 2) хімічних,
 - 3) біологічних
 - 4) психофізіологічних чинників?
6. Співвідношення між гранично допустимою концентрацією, гранично допустимим рівнем та гранично допустимою дозою
7. Прокоментуйте головні принципи гігієни праці
 - ✓ Створення чіткої політики загального превентивного захисту робітників на рівні підприємств...
 - ✓ Відповідальність роботодавців за забезпечення безпеки і за стан здоров'я робітників, включаючи попередження

ризиків, інформацію і навчання, необхідну організацію праці ...

- ✓ Забезпечення нагляду за станом здоров'я робітників, адекватного до ризиків, яких вони зазнають на роботі
- ✓ Надання працюючим права одержувати необхідну інформацію з безпеки і стану їх здоров'я, з можливих ризиків і заходів їх запобігання ...
- ✓ Консультації з робітниками ... стосовно вибору устаткування, умов праці і виробничого середовища у зв'язку з можливим впливом на стан здоров'я працюючих

Прокоментуйте вимоги щодо гігієни праці на конкретних прикладах

**Тема. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ І ВИМОГИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САНІТАРНОГО ТА ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ
НАСЕЛЕННЯ**

Контрольні питання:

1. Види медичних оглядів
2. На які Переліки спираються під час проведення медичних оглядів?
3. Особливості попереднього медичних оглядів
4. Мета періодичного медичних оглядів
5. Періодичність проведення медичних оглядів
6. Порядок проходження медичних оглядів
7. Визначення результатів медичного огляду
8. Навіщо Заклучний акт складається в 6 примірниках?
9. Місце роботодавця в проведенні медичних оглядів
10. Місце лікувально-профілактичних заходів в проведенні медичних оглядів
11. Порядок проходження медичних оглядів

**Тема. ДІЯЛЬНІСТЬ СПЕЦІАЛЬНОГО УПОВНОВАЖЕНОГО
ДЕРЖАВНОГО ОРГАНУ З ПИТАНЬ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ**

Контрольні питання:

1. Характеристика пожежної безпеки в Україні за 2017 рік.
2. Види пожежної охорони.
3. Дотримання вимог пожежної безпеки при проектуванні, будівництві та реконструкції об'єктів виробничого та іншого призначення.
4. Обов'язки підприємств, установ та організацій щодо забезпечення пожежної безпеки.
5. Системи оповіщення про пожежу.
6. Характеристика причин виникнення пожеж в торговельній мережі.
7. Організація пожежної сигналізації в банках.
8. Характеристика системи попередження пожеж.
9. Соціально-економічне значення пожежної безпеки в Україні.
10. Забезпечення пожежної безпеки в медичних закладах.

Тема. СУТНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ПОЖЕЖНОЮ БЕЗПЕКОЮ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Контрольні питання:

1. Чим, на Ваш погляд, розрізняються основні завдання Територіальних управлінь Держпраці та Головних управлінь (Управлінь) ДСНС України в ... області (м. Києві)?
2. Чим розрізняється підхід до організаційно-штатної структури в ТУ Держпраці та в ГУ (У) ДСНС України в ... області?
3. Прокоментуйте окремі пункти основних завдань ГУ (У) ДСНС України в ... області.
4. У яких заходах і чому, на Ваш погляд, повинні приймати участь органи Державного пожежного нагляду?
5. З яких питань і чому, на Ваш погляд, місцеві органи ДСНС України повинні здійснювати державний нагляд?
6. Що, на Ваш погляд, органи ДПН повинні дозволяти, свідчити, пропонувати? Коли проводити експертизу?
7. Прокоментуйте окремі роботи, в яких приймають участь органи ДПН
8. Що забезпечує єдині вимоги щодо організації і здійснення державного нагляду за пожежною безпекою?
9. Якою повинна бути послідовність державного нагляду за пожежною безпекою? Чи вона відрізняється від послідовності державного нагляду за охороною праці?
10. Різниця між плановими та позаплановими перевітками
11. Чим відрізняються планові перевірки пожежної безпеки та планові перевірки стану охорони праці?
12. Чи є особливість позапланових перевірок пожежної безпеки в сільському господарстві?
13. Особливості оформлення результатів перевірки
14. У чому полягає різниця між перевітками протипожежного стану та експертизою ППС об'єкта?

Тема. ДІЯЛЬНІСТЬ СПЕЦІАЛЬНОГО УПОВНОВАЖЕНОГО ДЕРЖАВНОГО ОРГАНУ З ПИТАНЬ РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ. ОСНОВИ ЯДЕРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Контрольні питання:

1. Поясніть основні терміни:
 - ✓ Використання ядерної енергії
 - ✓ Вихідний матеріал
 - ✓ Джерело іонізуючого випромінювання
 - ✓ Радіаційна безпека
 - ✓ Радіаційна аварія (аварія)
 - ✓ Радіаційний захист
 - ✓ Радіоактивні відходи
 - ✓ Радіоактивні матеріали
 - ✓ Радіоактивні матеріали

- ✓ Ядерна безпека
- ✓ Ядерна шкода
- ✓ ...

2. Які основні принципи радіаційного захисту?
3. Які Вам відомі норми, правила і стандарти з ядерної та радіаційної безпеки?
4. В чому полягає компетенція Верховної Ради України у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки?
5. В чому полягає компетенція Кабінету Міністрів України у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки?
6. В чому полягає компетенція Автономної Республіки Крим у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки?
7. В чому полягає компетенція місцевих органів державної влади і самоврядування у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки?
8. Державне управління у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки.
9. Державне регулювання безпеки використання ядерної енергії.
10. Органи державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки.

Тема. НАГЛЯДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАТОМРЕГУЛЮВАННЯ

Контрольні питання:

1. Особливості здійснення своїх повноважень Держатомрегулювання
2. Яким чином Держатомрегулювання приймає участь у формуванні державної політики у сфері додержання вимог ядерної та радіаційної безпеки? У чом різниця між ядерною та радіаційною безпекою?
3. Яким чином Держатомрегулювання координує діяльність центральних та місцевих органів виконавчої влади?
4. Особливості планування наглядової діяльності за додержанням вимог безпеки в сфері використання ядерної енергії
5. Яким чином здійснюється державний нагляд за дотриманням законодавства, норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки, вимог ядерної та радіаційної безпеки?
6. Об'єкти державного нагляду. Що Ви розумієте під терміном «Ліцензіант»?
7. Яким чином реалізується за дотриманням законодавства, норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки, вимог ядерної та радіаційної безпеки?
8. Особливості державного нагляду за дотриманням законодавства, норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки, вимог ядерної та радіаційної безпеки
9. Взаємодія між основними напрямками державного нагляду за дотриманням законодавства, норм, правил і стандартів з ядерної та радіаційної безпеки, вимог ядерної та радіаційної безпеки
10. Особливості аналізу порушень вимог ядерної та радіаційної безпеки

11. Особливості опосвідчення обладнання трубопроводів та систем локалізації аварії
12. У чому полягає різниця між інспекційними обстеженнями та проведенням інспекцій (планових і непланових)?
13. У чому різниця між Комплексними, Цільовими та Оперативними інспекціями?
14. Особливості проведення інспекцій
15. Які повноваження органів державного нагляду за ядерною та радіаційною безпекою є специфічними?

**Тема. ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ОХОРОНИ ПРАЦІ З ІНШИМИ
ДЕРЖАВНИМИ НАГЛЯДОВИМИ ОРГАНАМИ**

Контрольні питання:

1. Особливості взаємодії Держпраці з Міністерством оборони України:
 - ✓ Чим, на Ваш погляд, була викликана Угода між Держнаглядохоронпраці та Міністерством оборони?
 - ✓ Чим, на ваш погляд, відрізняються військовослужбовці від тих, хто працює у військових частинах за трудовими договорами?
 - ✓ Хто, на Ваш погляд, відповідає за технічний стан, наприклад, обладнання, де використовується хлор або аміак у військових цілях? У цивільних цілях?
 - ✓ Де у військових частинах можуть бути об'єкти газового комплексу?
 - ✓ Яким чином військове обладнання може використовуватись в народному господарстві?
 - ✓ Чому, на Ваш погляд, у спеціальних розслідуваннях повинні приймати участь представники Держпраці, а розслідування звичайних нещасних випадків Міноборони може здійснювати самостійно?
 - ✓ Яким чином, Міністерство оборони здійснює технічний нагляд за безпечною експлуатацією підйомних споруд або за відповідністю об'єктів котлонагляду, які виготовлені за кордоном на замовлення Міноборони?
 - ✓ Які дозволи і посвідчення, що видані в Міноборони, визнає дійсними Держпраці?
2. Особливості взаємодії Держпраці з Міністерством внутрішніх справ України:
 - ✓ Чим, на Ваш погляд, була викликана Угода між Держнаглядохоронпраці та Міністерством внутрішніх справ?
 - ✓ Чим ця Угода принципово відрізняється від аналогічної з Міноборони?
 - ✓ Хто може працювати в органах внутрішніх справ за трудовим договором?
3. Особливості взаємодії Держпраці з Федерацією професійних спілок України:

- ✓ Чому, на Ваш погляд, Федерація професійних Угоду з Держгірпромнаглядом?
 - ✓ Прокоментуйте деякі напрямки, за якими співпрацюють Держпраці та профспілки
4. Що, на Ваш погляд, включає в себе взаємне інформування Держпраці та профспілок?

**Тема. ПОВНОВАЖЕННЯ МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ
ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

Контрольні питання:

1. Які повноваження органів місцевого самоврядування в галузі охорони праці передбачено Законом України «Про охорону праці»?
2. Належне утримання, ефективну і безпечну експлуатацію яких об'єктів забезпечують виконавчі органи сільських, селищних, міських рад?
3. На які рівні поділяється управління охороною праці в Україні?
4. Які установи здійснюють державне управління охороною праці в Україні?
5. Які повноваження з питань охорони праці має Кабінет Міністрів України?
6. Наведіть схему державного управління охороною праці в Україні.
7. Які установи здійснюють державний нагляд за додержанням законів та інших НПАОП?
8. Якими Законами України регулюється діяльність органів державного нагляду за охороною праці?
9. Які основні функції Держпраці України?
10. На що спрямовується діяльність місцевих державних адміністрацій?
11. Які головні принципи, на яких ґрунтується місцеве та регіональне самоврядування відображені у Законах України «Про місцеві державні адміністрації» та «Про місцеве самоврядування»?
12. Які функції місцевих державних адміністрацій у межах відповідних територій передбачає Закон України «Про охорону праці»?
13. Які повноваження в галузі охорони праці мають асоціації, корпорації, концернів та інші об'єднання?
14. Які основні завдання державної експертизи умов праці?
15. Які права та обов'язки мають працівники служби Державної експертизи умов праці?

**Тема. УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ В ГАЛУЗЯХ
ПРОМИСЛОВОСТІ**

Контрольні питання:

1. Яким чином, на Ваш погляд, необхідно здійснювати реалізацію питань:
 - ✓ організації і координації робіт з охорони праці
 - ✓ аналізу і оцінки стану умов праці

- ✓ планування робіт з охорони праці
 - ✓ стимулювання забезпечення високого рівня охорони праці
 - ✓ контролю стану ОП
 - ✓ ...
2. Основні завдання управління охороною праці. Яким чином, на Ваш погляд, можна вплинути на:
- ✓ навчання працівників безпеці праці та пропаганда питань охорони праці;
 - ✓ забезпечення безпеки виробничого обладнання;
 - ✓ забезпечення безпеки виробничих процесів;
 - ✓ забезпечення безпеки будівель та споруд;
 - ✓ нормалізацію санітарно-гігієнічних умов праці;
 - ✓ забезпечення працівників засобами індивідуального захисту;
 - ✓ забезпечення оптимальних режимів праці та відпочинку;
 - ✓ організацію лікувально-профілактичного обслуговування ;
 - ✓ санітарно-побутове обслуговування працівників;
 - ✓ професійний відбір за певними спеціальностями;
 - ✓ ...
3. Основні функції управління охороною праці. Яким чином, на Ваш погляд, можна реалізувати питання:
- ✓ організації та координації роботи в галузі охороною праці;
 - ✓ планування роботи та прогнозування виробничого ризику;
 - ✓ кадрове та професійне забезпечення;
 - ✓ проектно-конструкторське забезпечення;
 - ✓ технологічне забезпечення;
 - ✓ технічне забезпечення;
 - ✓ енергетичне забезпечення;
 - ✓ забезпечення безпечної експлуатації гідротехнічних та інженерних споруд;
 - ✓ матеріально-технічне забезпечення;
 - ✓ ...

Тема. СЛУЖБА ОХОРОНИ ПРАЦІ ПІДПРИЄМСТВА. ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ

Контрольні питання:

1. Служба охорони праці на підприємстві.
2. Управління охороною праці та обов'язки роботодавця. Особливості дій роботодавця по:
 - ✓ створенню відповідної служби і призначенню посадових осіб
 - ✓ розробці за участю сторін колективного договору і реалізації комплексні заходи для досягнення встановлених нормативів та підвищення існуючого рівня охорони праці
 - ✓ забезпеченню виконання необхідних профілактичних заходів відповідно до обставин, що змінюються;

- ✓ впровадженню прогресивної технології, досягнень науки і техніки, засобів механізації та автоматизації виробництва, вимог ергономіки, позитивного досвід з охорони праці ...;
 - ✓ забезпеченню належного утримання будівель і споруд, виробничого обладнання та устаткування, моніторингу за їх технічним станом;
 - ✓ забезпеченню усунення причин, що призводять до нещасних випадків, професійних захворювань, та здійснення профілактичних заходів, визначених комісіями за підсумками розслідування цих причин;
 - ✓ організації проведення аудиту охорони праці, лабораторних досліджень умов праці, оцінку технічного стану виробничого обладнання та устаткування, атестацій робочих місць на відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці
 - ✓ ...
3. Обов'язки працівника щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці. Яким чином працівник:
- ✓ дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей?
 - ✓ забезпечує виконання вимог нормативно-правових актів з охорони праці, правил поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва?
 - ✓ користується засобами колективного та індивідуального захисту;
 - ✓ ...
4. Основні завдання служби охорони праці.
5. Функції служби охорони праці.

Тема. ПЛАНУВАННЯ ТА ФІНАНСУВАННЯ РОБІТ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Контрольні питання:

1. Що необхідно здійснити перед проведенням робіт по плануванню з охорони праці?
2. Співвідношення між перспективним, поточним та оперативним плануванням робіт по охороні праці
3. Співвідношення між перспективним планом робіт по охороні праці та Колективним договором
4. Місце питань охорони праці в інших поточних планах організації (підприємства)
5. Яким чином під час планування робіт з охорони праці можна використати відомості, які містяться в Єдиній державній системі показників обліку умов і безпеки праці, про:
 - ✓ стан умов праці?
 - ✓ стан безпеки праці?

- ✓ пільги та компенсації за роботу в шкідливих умовах праці?
 - ✓ суми відрахувань за шкідливі умови праці?
 - ✓ забезпеченість засобами індивідуального захисту?
 - ✓ санітарно-побутове забезпечення?
6. Яким чином здійснюється фінансування робіт з охорони праці на підприємствах, які використовують найману працю?
 7. Яким чином здійснюється фінансування робіт з охорони праці на підприємствах, що утримуються за рахунок бюджету?
 8. Особливості фінансування профілактичних заходів з охорони праці, виконання загальнодержавних, галузевих та регіональних програм поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, інших державних програм, спрямованих на запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням.

Тема. ДОКУМЕНТАЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Контрольні питання:

1. Загальні питання щодо обліку та користування документами з охорони праці
2. Примірні номенклатура справ з охорони праці. Яким чином комплектується Папка з:
 - ✓ Положеннями з охорони праці?
 - ✓ Наказами з охорони праці підприємства?
 - ✓ Переліками?
 - ✓ Посадовими інструкціями (робочі інструкції) ?
 - ✓ Інструкціями з охорони праці за видами робіт та професіями?
 - ✓ Документами про проходження медичних оглядів працівниками?
 - ✓ Документами про проходження навчання та перевірки знань працівників із питань охорони праці?
 - ✓ Матеріалами з розслідування нещасних випадків та аварій?
 - ✓ Матеріалами атестації робочих місць за умовами праці?
 - ✓ Матеріалами та документами, які стосуються виконання робіт підвищеної небезпеки та експлуатації об'єктів підвищеної небезпеки?
 - ✓ Планами роботи з охорони праці?
 - ✓ Звітністю з охорони праці?
 - ✓ Матеріалами перевірок стану охорони праці?
 - ✓ Матеріалами із забезпечення спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту?
 - ✓ Матеріалами із забезпечення працівників санітарно-побутовим обслуговуванням?
 - ✓ Документами прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом, реконструйованих та відремонтованих об'єктів та обладнання?
 - ✓ Колективним договором?
 - ✓ Планом локалізації і ліквідації аварійних ситуацій та аварій?
 - ✓ Нормативною базою?
 - ✓ Журналами з охорони праці?
 - ✓ Формами обліку роботи з охорони праці?

✓ Листуванням, зверненнями, відповідями, роз'ясненнями ...?

Тема. КОНЦЕПЦІЯ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ В УКРАЇНІ
КОНЦЕПЦІЯ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Контрольні питання:

1. Чим, на Ваш погляд, концепція відрізняється від теорії?
2. Яким чином наявність Концепції управління охороною праці сприяє реалізації конституційного права на безпечні умови праці?
3. Прокоментуйте, яким чином Ви розумієте окремі принципи, що були використані під час розробки Концепції?
4. Прокоментуйте окремі пункти щодо реалізації впровадження Концепції?
5. Яким чином Ви розумієте необхідність комплексного вирішення завдань охорони праці?
6. Яким чином Ви розумієте необхідність розмежування підприємств за сферами управління?
7. Яким чином Ви розумієте необхідність удосконалення системи мотивації?
8. Яким чином, на Ваш погляд, взаємодіють центри управління охороною праці в ринкових умовах?
9. За що, на Ваш погляд, відповідає держава в управлінні охороною праці?
10. Яким чином держава може управляти охороною праці в ринкових умовах?
11. За що, на Ваш погляд, відповідає роботодавець в управлінні охороною праці?
12. Місце працівника в управлінні охороною праці
13. Яким чином взаємодіють між собою державні органи в процесі державного управління охороною праці?
14. Місце Держпраці в управлінні охороною праці
15. Яким чином, на Ваш погляд, повинні взаємодіяти спеціально уповноважені центральні органи з нагляду за дотриманням НПАОП?

Тема. РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО СТВОРЕННЮ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ
ОХОРОНОЮ ПРАЦІ

Контрольні питання:

1. Навіщо створюється система управління охороною праці?
2. Основні терміни та визначення
3. Порядок розробки і впровадження СУОП
4. Примірна структура положення про СУОП та орієнтовний зміст його розділів
5. Що Ви розумієте під управлінням документацією?
6. Яким чином СУОП забезпечує підвищення рівня компетентності та підготовка
7. Взаємозв'язок між СУОП та професійним відбором
8. Місце моніторингу виконання та оцінка результативності в СУОП

9. Місце поточних перевірок, оглядів окремих підрозділів і організації в цілому в реалізації зворотного зв'язку
10. Особливості організації інформаційної роботи в СУОП
11. Яким чином управління ресурсами впливає на рівень безпеки організації?
12. Яким чином здійснюється аналіз ефективності СУОП?
13. Особливості аналізу ризиків виникнення надзвичайних ситуацій та обґрунтування пропозицій щодо їх зменшення.
14. Місце мотиваційного регулювання в СУОП.

Тема. ПРОЦЕДУРИ ТА ПРОЦЕСИ СУОП, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ДОКУМЕНТУВАННЮ

Контрольні питання:

1. Загальні процедури та процеси в СУОП.
2. Основні напрями, які повинна охоплювати документація системи управління охороною праці в організації.
3. Оцінка ризику виникнення нещасних випадків на виробництві як основа для прийняття рішень з питань управління охороною праці.
4. Типові процеси СУОП.
5. Типові процедури СУОП.
6. Політика керівництва організації як головний документ СУОП
7. Для чого проводиться документування процедур та процесів СУОП?
8. Цільова програма з охорони праці на певний період як документом, який регламентує реалізацію політики організації з охорони праці на найближчу й більш віддалену перспективу.
9. Співвідношення між зовнішніми законодавчими та нормативно-правовими актами з охорони праці, розробленими згідно з чинним законодавством та обов'язковими для виконання, та внутрішні документами з охорони праці організації.
10. Місце внутрішніх документів з охорони праці в процесі вдосконалення СУОП.
11. Що має охоплювати і включати документація з охорони праці у рамках СУОП на основі ризикорієнтованого підходу?
12. Що повинно бути в Положенні про СУОП організації?

Тема. ПРОФСПІЛКИ ЯК ОРГАН КОНТРОЛЮ ЗА ОХОРОНОЮ ПРАЦІ

Контрольні питання:

1. Які організації здійснюють керівництво і контроль за роботою представників профспілок з питань охорони праці?
2. Які обов'язки покладені на представників профспілок з питань охорони праці?
3. Які права мають представники профспілок з питань охорони праці?
4. Що здійснює громадський інспектор з охорони праці?
5. Яке головне завдання виконує громадський інспектор з охорони праці?

6. Хто може бути громадським інспектором з охорони праці?
7. Якими законодавчими і нормативними документами повинен керуватися громадський інспектор з охорони праці у своїй діяльності?
8. Які основні напрями та зміст роботи громадського інспектора з ОП?
9. Що уявляє собою технічна інспекція праці профспілок України?
10. Що є головним завданням технічної інспекції праці профспілок України?
11. Якими законодавчими та нормативними актами повинна керуватися технічна інспекція праці профспілок України у своїй роботі?
12. Яка організаційна побудова технічної інспекції праці профспілок України?
13. Які обов'язки покладено на технічних інспекторів праці профспілок України?
14. Які права мають технічні інспектори праці профспілок України?
15. Яким чином здійснюється організація роботи, розгляд спорів ... технічних інспекторів праці профспілок України?

Тема. РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ У КОЛЕКТИВНОМУ ДОГОВОРІ

Контрольні питання:

1. Що становить правову основу колективного договору?
2. Як організовується підготовка до укладання колективного договору, угоди?
3. Яким чином забезпечуються гарантії та компенсації на період переговорів представникам сторін?
4. Який обов'язків перелік питань, що повинні регулюватися колективним договором?
5. Як поведуться з положеннями колективного договору, що погіршують порівняно з чинним законодавством становище працівників?
6. Наведіть перелік основних нормативних актів, норми яких повинні бути враховані при укладанні колективного договору.
7. Яким чином відбувається підписання колективного договору?
8. Яка установа, яким чином і в який термін здійснює повідомну реєстрацію колективного договору?
9. Для чого здійснюється повідомна реєстрація колективного договору?
10. Яким чином здійснюється внесення змін і доповнень до колективного договору?
11. З якого часу набуває чинності колективний договір?
12. Який строк дії має колективний договір?
13. Яка відповідальність передбачена за невиконання вимог колективного договору?
14. Чому колективний договір є правовим інструментом поліпшення умов і охорони праці?
15. Наведіть приблизну редакція розділу «Охорона праці» в колективному договорі.

**Тема. УПОВНОВАЖЕНІ ТРУДОВИХ КОЛЕКТИВІВ З ПИТАНЬ
ОХОРОНИ ПРАЦІ**

Контрольні питання:

1. Що становить законодавчу основу діяльності уповноваженої найманими працівниками особи з питань охорони праці?
2. Що визначає Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці?
3. На яких підприємствах обираються уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці?
4. Як обираються уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці?
5. Чим визначається чисельність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці?
6. Хто здійснює методичну допомогу в роботі уповноважених з питань охорони праці?
7. З ким співпрацюють у своїй роботі уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці?
8. Які функціональні обов'язки виконують уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці?
9. Які права мають уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці?
10. Яким чином забезпечується гарантія прав уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці?
11. В чому полягає недосконалість нормативно-правового забезпечення діяльності уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці?

Тема. КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Контрольні питання:

1. Які існують нормативно-правові основи функціонування комісії з питань охорони праці підприємства?
2. Який орган приймає рішення про доцільність створення комісії з питань охорони праці підприємства, її кількісний та персональний склад?
3. На яких засадах формується комісії з питань охорони праці підприємства?
4. Що відноситься до основних завдань комісії з питань охорони праці підприємства?
5. Які права має комісії з питань охорони праці підприємства?
6. Яким чином організується робота комісії з питань охорони праці підприємства?
7. Що таке мотивація та стимулювання роботи з охорони праці на підприємстві?
8. Які існують стимулюючі заходи з охорони праці, що передбаченні законодавством на рівні підприємства?

9. Який основний механізм управління охороною праці?
10. За допомогою яких показників визначається рівень охорони праці на підприємстві?
11. Проаналізуйте методи стимулювання охорони праці на підприємстві.

Тема. АДМІНІСТРАТИВНО-ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЗА СТАНОМ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Контрольні питання:

1. Історія адміністративно-громадського контролю за станом охорони праці
2. Триступінчастий (адміністративно-громадський) контроль у СУОП як основна форма контролю адміністрації й комітетів профспілки підприємства за станом умов і безпеки праці
3. Співвідношення триступінчастого (адміністративно-громадського) контролю у СУОП та контролю адміністрації й комітетів профспілки підприємства за станом умов і безпеки праці
4. На яких щабелях проводиться триступінчастий контроль за станом охорони праці?
5. Керівництво організацією триступінчастого контролю
6. Особливості проведення триступінчастого контролю в оперативно-рятувальних підрозділах ДСНС України
7. Особливості проведення першого ступеня триступінчастого контролю
8. Що на Ваш погляд доцільно перевірити під час проведення першого ступеня триступінчастого контролю?
9. Порядок усунення виявлених порушень під час проведення першого ступеня триступінчастого контролю?
10. Особливості проведення другого ступеня триступінчастого контролю
11. Що на Ваш погляд доцільно перевірити під час проведення другого ступеня триступінчастого контролю?
12. Порядок усунення виявлених порушень під час проведення другого ступеня триступінчастого контролю?
13. Особливості проведення третього ступеня триступінчастого контролю
14. Що на Ваш погляд доцільно перевірити під час проведення третього ступеня триступінчастого контролю?
15. Порядок усунення виявлених порушень під час проведення третього ступеня триступінчастого контролю?
16. Співвідношення між тим, що перевіряється під час першого, другого та третього ступеня триступінчастого контролю.
17. Місце документів, що підтверджують проведення адміністративно-громадського контролю, при оцінці діяльності підприємства на період перевірки стану охорони праці наглядовими органами та на період роботи комісії зі спеціального розслідування нещасних випадків.

Тема. ПІДГОТОВКА ДО ПЕРЕВІРКИ ОБ'ЄКТУ ІНСПЕКТОРОМ ДЕРЖПРАЦІ

Контрольні питання:

1. Чим пояснюється різниця в періодичності планових перевірок суб'єктів господарювання з різним ступенем ризику
2. Особливості проведення планової перевірки виробничого об'єкта (території, цеху, споруди, ділянки ...)
3. Підготовка до проведення планової перевірки
4. Особливості проведення планової перевірки суб'єкта господарювання, який має велику кількість виробничих об'єктів
5. Строки проведення планових перевірок інспекторами Держпраці
6. Особливості визначення підстави для проведення позапланових перевірок:
 - ✓ За бажанням суб'єкта
 - ✓ Неподання у встановлений термін документів обов'язкової звітності без поважних причин
 - ✓ Виявлення та підтвердження недостовірності даних у документах обов'язкової звітності
 - ✓ Перевірки виконання Приписів
 - ✓ Звернення фізичних та юридичних осіб про порушення вимог законодавства
 - ✓ Настання аварії, нещасних випадків із смертельними наслідками або професійного захворювання, пов'язаного з діяльністю суб'єкта
 - ✓ В інших випадках, передбачених законом або міжнародним договором
7. Визначення питань, які розглядаються під час позапланових перевірок
8. Особливості проведення спеціальних видів перевірок:
 - ✓ Комісійної перевірки
 - ✓ Перевірки у режимі посиленого режиму
 - ✓ Перевірка груп суб'єктів господарювання з окремих питань
9. Розпорядчі документи, які необхідні для проведення перевірки інспектором Держпраці.
10. Розпорядчі документи за результатами перевірки інспектором Держпраці.

3. Література

Базова

1. Конституція України, ВР України, від 28.06.1996, № 254к/96-ВР (із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 року N 2222-IV)
2. Закон України «Про охорону праці» №2695-XII від 14.10.92 р. (із змінами та доповненнями).
3. Кодекс законів про працю України , у редакції Закону України від 15.12.93 р. N 3694-XII (із змінами та доповненнями).

4. Шашула О.М. Системи моніторингу охорони праці у країнах Європейського Союзу – Теорія та практика державного управління – 1(52)/2016 – С.1-6
5. ДСТУ OHSAS 18001:2010. Системи управління гігієною та безпекою праці
6. Єсипенко А.С. Дослідження динаміки змін і тенденцій стану умов та безпеки праці в Україні / А.С. Єсипенко, Т.Н.Таїрова // Проблеми охорони праці в Україні. – К.: ННДІПБОП, 2011. – вип.21. – С.111-118.
7. Брушлинский Н.Н. Системный анализ деятельности Государственной противопожарной службы. Учебник. – М.: МИПБ МВД России, 1998. – С.57-67
8. Ризики на виробництві - Науково-виробничий журнал “Охорона праці”, №9/2016 – С.23-29
9. Ризикорієнтоване управління охороною праці - Науково-виробничий журнал “Охорона праці”, №5/2015 – С.13-17
- 10.OHSAS 18001:2007 — Система менеджменту професійної безпеки та здоров'я. Вимоги

Допоміжна

1. Гогіташвілі, Г.Г. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами [Текст] : навч. посібник / Г.Г. Гогіташвілі, Є.Т. Карчевські, В.М. Лапін. – К. : Знання, 2007. – 367 с.
2. ГОСТ 11.005-74. Правила определения оценок и доверительных границ для параметров экспоненциального распределения и распределения Пуассона. –29 с.
3. Порядок ідентифікації та обліку об'єктів підвищеної небезпеки. ПКМУ від 11.07.12 № 956
4. Положення про Державний реєстр ПНО. ПКМУ від 29.08.02 № 1288
5. ЗУ “Про ОПН” від 19.01.01 №2245-III
6. Система Элмери. НА ДОПОМОГУ СПЕЦІАЛІСТУ З ОХОРОНИ ПРАЦІ 8/2012
7. Мерви Муртонен ОЦЕНКА РИСКОВ НА РАБОЧЕМ МЕСТЕ – ПРАКТИЧЕСКОЕ ПОСОБИЕ // VTT – технический исследовательский центр Финляндии
8. BS 8800. 1996 Guide to Occupational Health and Safety Management Systems. British Standard Institution. 40 s. (Руководство по системам управления охраной труда. Британский институт стандартизации.)
9. Амоша А.И. Условия труда и эффективность производства (социально-экономические проблемы гармонизации и методы оптимизации) / А.И. Амоша. – К.: Наукова думка, 1997. – 184 с.
- 10.Гогіташвили Г.Г. Системы управления охраной труда. - Л.: Афиша, 2002. – 320с.
- 11.Єсипенко А.С. Особливості взаємозв'язку між чисельністю працюючих та виробничим травматизмом / А.С. Єсипенко, Н.В. Романенко // Проблеми охорони праці в Україні. -. Зб. наук. праць. - К.:ННДІОП, 2007. - Вип. 14. - С. 28-35.

12. Таїрова Т.М. Щодо звітності про стан умов та безпеки праці на підприємствах України // Інформаційний бюлетень з промислової безпеки – К.: ННДПБОП, 2010. – №4 (20). – С. 09-14.
13. Профілактика нещасних випадків – складова безпеки праці / С. Богданов // Урядовий кур'єр. – 2008. – № 79.
14. Гогіташвілі Г.Г. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами // Г.Г. Гогіташвілі, Є.Т. Карчевські, В.М. Лапін / Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
15. Лесенко Г.Г. Розробка та впровадження СУОП на підприємстві // Г.Г. Лесенко / Охорона праці, 2003. – №6. – С. 36-38.
16. Романчук А.А. Системний менеджмент охорони труда на предприятии. Модели управления.: Инф.пособие. Часть 1 / А.А. Романчук. – Ильичевск, 2010. – 236 с.
17. Таїрова Т.М. Ризики виникнення вібраційної хвороби в механізаторів сільськогосподарських підприємств. / Т.М. Таїрова, Е.І. Марчишина // Проблеми охорони праці в Україні. – К.: ННДПБОП, 2008. – Вип. 15. – С. 106–112.
18. Леонов В.Э. /Анализ шума и вибрации на судне и предупреждение негативного влияния на экипаж / В.Э. Леонов, В.В. Степкова, В.Б. Сыс, Б.Г. Сыс / Научный вестник ХДМА. – Херсон: Издательство ХДМА, 2012. – № 2 (7). – С. 74–78.
19. Шабанов П. / Методы научного прогнозирования и их практическое применение / П. Шабанов // [Электронный ресурс]. – Режим доступа : : <http://prognoz.org/lib/-metody-nauchnogoprog-nozi-rovaniya> i ikhprakticheskoeprimeneniye.
20. 63. Кирсанов В.В. / Прогнозирование производственного травматизма / В.В. Кирсанов // Безопасность труда в промышленности / 2000. – № 1. – с. 15-16.
21. РД 03_418_01 Методические указания по проведению анализа риска опасных производственных объектов. www.safety.ru.
22. Кузьмин А. М. Метод анализа видов и последствий отказов // Стандарты и качество. — 2004. — № 11. — С.35.
23. Марк Розно Проектирование с FMEA или без него? // Стандарты и качество. — 2001. — № 9.
24. Ванденбранд В. Метод FMEA в системах менеджмента окружающей среды // Стандарты и качество. — 2003. — № 2. — С. 98—101 <http://masters.donntu.edu.ua/>
25. Хенли Д., Кумамото Х. Надежность технических систем и оценка риска. Пер. с англ. – М.: Машиностроение. 1984. – 528 с.
26. Безпека праці: ергономічні і естетичні основи: Навч. посіб./ С.О. Апостолук, В.С. Джигирей, А.С. Апостолук та ін. – К.: Знання, 2006. – 215 с.
27. Безопасность производственных процессов: Справочник / С. В. Белов, В.Н. Бринза, Б.С. Векшин и др.; Под общ. ред. С.В. Белова. – М.: Машиностроение, 1985. – 448 с.

28. Крушельницька Я. В. Фізіологія і психологія праці: Підручник / Я. В. Крушельницька Я. В. — К.: КНЕУ, 2003. — 367 с.
29. Методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці. Затверджено міністром праці України 1.09.1992 р, постанова № 41. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://posada.com.ua/useful/employer>.
30. Миценко І.М. Умови праці на виробництві / І.М. Миценко. - Кіровоград: КРД, 1999. - 324 с.
31. К.Н.Ткачук. Основи охорони праці. Підручник/К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В.Зацарний та інші. — К.: Основа, 2011. — 480 с.
32. К.Н.Ткачук. Охорона праці та промислова безпека. Навч. посібн./ К.Н.Ткачук, В.В.Зацарний, Р.В.Сабарно та інші. — К.: Лібра, 2010. — 560 с.
33. Ильин А.М. Безопасность труда в горной промышленности/ Ильин А.М. — М.:Недра, 1991. - 238 с.
34. Софоновский В.И. Оценка безопасности труда при выборе способа механизации очистных работ/ Софоновский В.И. - Техника безопасности, охрана труда и горноспасательное дело. ЦНИЭИУголь. - №2, 1972.
35. Профессиональный риск для здоровья работников: руководство // Под ред. Н.Ф.Измерова, Э.И. Денисова,- М.: НИИ медицины труда РАМН, 2003. - 448 с.
36. Чернюк В.І., Вітте П.М. Оцінка ризиків здоров'я та управління ними як проблема медицини праці // Укр. журн. з пробл. медицини праці,- 2005. - № 1.-С. 47-53.
37. Родионова Г.К., Кропивко С.Г., Семенова В.Н Автоматизированная система учета и анализа профессиональных заболеваний на основе персональных компьютеров // Медицина труда и пром. экол,- 1994,- № 5 -6.- С. 29-31.
38. Тюрин Ю.Н., Макаров А.А. Статистический анализ данных на компьютере.- М.: ФиС.- 1995.- 384 с.
39. Elliot A., Grey Y. Directory of Statistical Microcomputer Software.- Basel, 1986.- 280 p.
40. Кулаичев А.П. Средства и программные системы анализа данных,- М.: Мир ПК, 1994.- № 10.- С.79-86.
41. Карнаух Н.Г., Павленко М.Е., Галабурда Л.Д. Учет и анализ профессиональной заболеваемости с использованием ПЭВМ // Метагигиена-94.- К., 1994,- 59 с.

Електронний ресурс

1. Руководство по системам управления охраной труда (МОТ-СУОТ 2001). Режим доступу: [control_sys_osh.pdf](#)
2. Охрана труда - дело каждого. Основы оценки рисков. Режим доступу: [en_rat07_rus3.pdf](#)
3. Как управлять охраной труда на предприятии. Краткое руководство для работодателей Режим доступу: [ilo_osh_for_web.pdf](#)

4. Оценка рисков на рабочем месте. Практическое пособие, М. Муртонен
Режим доступа: [murtonen_ru.pdf](#)
5. Диордичук Т.И. Актуальность внедрения тренований Стандартов серии OHSAS 18000 для улучшения условий труда и профилактики заболеваемости на автотранспортных предприятиях. – [Электронный ресурс]
http://www.nbuu.gov.ua/portal/Chem_Biol/Ujpmmp/2009_4/Diodor_04_09.pdf

Розробник:

доцент кафедри ОП та ТЕБ

д.т.н. В.М. Стрілець